

որ աւսոյն է ի վերայ ջուրց, ընկզմէ ծան-
րութիւնն⁽¹⁾ երկաթոյ, նեա ընդ որում պատ-
ուաստեալ են թիւք թիւք թաշկ յաւգ:
Որ ինչ կապեալ է ընդ ծանրութեան, ընդ
նմին ընկզմի իրրեւ զնա: Եւ որ ինչ լըծ-
եալ է ընդ թիւք թիւք թաշկ զծանրութե-
ան նորա: Հատցուք զըհաղորդութիւն
մեր ի չարաց, կապեալք զըսէր մեր ընդ
բարիս: Զի ընդ թիւք թիւք եւ ընդ հոգե-
ւորսն ելլուք ի խորխորատից: Քամ ընդ
նոյն ապրեցաւ, ծանրն ընդ թիւք թիւք:
Ոչ ընկզմեցաւ ի ջրհեղեղէն, զի կապեալ
էր ընդ հոգեւորին: Կինն Ղովթայ կորեա
յուզղուծ⁽²⁾, զի հատաւ նա յարգարոյն:
Ոչ ընկաւ Շմաւոն ի ջուրսն, զի կալա
զձեռն նորա հոգեղէնն: Զոքաւ ընկզմի
ծանրն այն, եւ վերացոյց թաշկն բնու-
թիւնն: Եւ աշխարհն ծով ծածուկ է, որ
ընկզմին ի սմա հոգիք⁽³⁾: Ահա կայ ի մի-
ջի մերում զաւրութիւնն որ կրէ զամենայն:
Կարգացուք առ նա իրրեւ զՇմաւոյն,
զի վերացուցէ՛ զմեզ իրրեւ զՇմաւոյն:
Նայ⁽⁴⁾ վերացոյց ի յայտնի ծովուն, նա
վերացուցէ ի ծածուկ ծովուն: Եւ մեզ
զաւրինակ աշակերտաւն, թէ մերձ է որ
կարգայ առ նա: Զի որպէս զերծոյցն յայտ-
նապէս, զերծուցէ՛ եւ ծածկապէս: Որ
զերծոյց ի բերանոյ ծովուն, նոյն զերծու-
ցէ յամենայն բերանոց: Նա եւ ձեռն քա-
ղաքիս մերում, եւ ձգեաց եհան զսա ի
ծովէ: Զի ընկաւ իրրեւ զՇմաւոյն, եւ
եւ յանկարծ իրրեւ զնա: Զեռն որ զամե-
նայն ունի ի վեր, ա՛մ ի վեր զքաղաք
այս տկար: Մե՛ծ է առաքինութիւնն զոր
արար առ մեզ, քան զայն որ արարն առ
Շմաւոյն: Զաւրութիւն որ կրէ զամենայն,
եհան զմին ի մի ծովէ: Յերկց ծովուց
եհան զմեզ երրորդաստուածութիւնն⁽⁵⁾:
Մի՛ հատցուք զսէր մեր յամենակեցոյց զա-
րութեան: Մի՛ կապիք ընդ չարս սովորու-
թեամբք իրրեւ զանասունս: Անասուն ա-
նըզամ զի ծառայ է, կապեալ լինի բըռ-

նարար: Լուծցուք զանձինս մեր ի չարաց,
զի իշխան է աղատութիւն մեր: Հատէք
ի ձէնձ զկեցողութիւնս նոցա, զի մի՛ մե-
ռանիցիք ի մեզս նոցա: Հատէք ընկեցէք
զծանրութիւն, զի մի՛ ընկզմիցիք ո՛ր հո-
գեւորք: Ի ծածուկ ծովուն չըջիք, ընկե-
ցէք զծանրութիւն նաւաց ձերոց: Նաւ
թախէ զծանրութիւն իւր յորժամ յառնէ
այի ի վերայ: Ահա պատեալ են զմեք ա-
լիք, մի՛ ծանրացուք զի մի՛ ընկզմես-
ցուք: Նաւ ընկենու գրարիս, մեք ընկես-
ցուք զչարիս մեր: Նաւ ընկենու զստաց-
ուածս, անձն զզուշացեալ է ի մեղաց:
Հոգեւորք էք զուք եւ թիւք, մեկնե-
ցարձք ի ծանունցն: Յիւս փախչի ի լծոյ,
եւ զու կապեալ էս ընդ չարս: Լոյծ զան-
շըն քո առ ի չարաց, զի զուցէ կորնչի-
ցիս ընդ չարս: Հրամայեաց Մովսէսի ժամ
բարկութեանն, զի հեռացին ամենեքեան
առ ի կորիս: Զի զուցէ ի ծանունցն⁽¹⁾,
ընկզմեցին եւ թիւք թիւք: Եհա առ ի
նմանէ զամենայն ցեղսն, զի մի՛ ձգիցին
թիւք թիւք ընդ ծանուն յորժամ ընկզմին:

Հրապարակեաց (Շար.) Ֆ. Յ. Մ.

Ս. ՅԱԿՈԲԻ ՆԵՐՍԵՆ

ԳԻԻՏ ԽԱՉԻ ՀԱՆԳԻՍՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Գիւտ Խաչր, միջեկեղեցական իրաւունքներս կող-
մէն, Հայոց համար ամենէն հանգիստաւ օրն է Ներս-
սաղէմի մէջ: Հանդիսը կ'սկսի Շարք երեկոյն,
Հրաշափառով Ս. Գարեթեան Տառնիւն մէջ.— կի-
րակամութի ժամերգութիւնք եւ կիրակի առաւում ժամն
ու պատարագը կը կատարուի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ
եկեղեցոյ մէջ, որ կառուցուած է Գիւտ Խաչի աւան-
դական Բարայրին վրայ: Հրաշափառք կատարեց Լու-
սաւորագէտ Մեսրոպ Սերգան, իսկ կիրակի օրուան
հանգիստապէսն էր Ամեն. Ս. Պատարագ Հայր: Գիւտ
Խաչին բախօրը Հայոց ամենէն մեծ եւ ամենէն հան-
դիսաւոր եւ սարսան մէջ վերջին բախօրն է, որուն կը
մասնակցին Միաբանութեան բոլոր հոգեւոր անդամնե-
րը: Ամեն. Ս. Պատարագ Հայր, հայրապետական զգես-
տաւորութեամբ, ամպնովանի կնեքէ, եւ Փրկչի խաչա-
փայլի մատուցելու պատուակող է Ս. Արուսիս մեծա-
գործ պատարագներէն Շրջալակի Գրիգոր Սերգանէն
յիշատակ՝ արժար-տակալով եւ ակամակուս մեծ խաչը
ձեռքին, նախապահեց այս բախօրին, որ բոս սովորու-
թեան երեսը կը դառնայ Ս. Գերեզմանին շուրջ:

(1) Այսպէս յօրինակին:

(1) Օր. գրէ՝ Ծառայիւն, իսկ յայտնուած ուղ-
ղչին:

(2) Այսպէս յօրինակին:

(3) Ի թղ. 330ա ի ստորին լուսանցան գրեալ
է, թաւ. թէ ի բռն իսկ գրէ՛ն՝ «յիշեալ զեղեկիս
ով եղբայր»:

(4) Այսպէս յօրինակին:

(5) Իրրեւ մի բառ գրեալ, ամ պատուով=եր-
րորդութիւնն:

Այս օրի Մեծ Պատերազմին Չինականացի Տարեղանին օրն ալ, Նոյեմբեր 11, զուգադիպեցաւ Պիւս Խաչին, եւ Պաղեստինի կառավարութեան կողմէն այս Չինականացի յիշատակին օրինադրուած զոմարանական մազրանքը եւ երկու վայրկեանի լուսիսներ, որ ուրիշ տարիներ Հայոց կողմէն կը կատարուէր Սբոյ Յակոբեանց Տաճարին մէջ, այս օրի կատարուեցաւ Ս. Գեղեզմանի դրան առջեւ, Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր նախագահութեամբ:

Նոյն օրը ժամը 8ին, Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր կողմանէ Հոգ. Տ. Կիրակի Վարդապետ Բարսեղեան եւ Պատրիարքարանիս օտար թղթակցութեանց Գաւառդար Պ. Կարպիս Հինդլեան, ներկայ գտնուեցան Համբարձման Լեռը, Անգլիական Չինուորական Գերեզմանատան մէջ կատարուած Հոգեմանգոսեան պաշտօնին, եւ Ծաղկեայ Խաչ մը դրին Յուշարձանին վրայ, եւ յետոյ ժամը 10ին ալ ներկայ գտնուեցան Անգլիական եկեղեցւոյ մէջ այդ առթիւ տեղի ունեցող պաշտամունքին:

ՏԱՐԵԴԱՐԶ

Իսպիլոյ թագաւոր Վիկտոր Էմանուէլ Գ-ի ծննդեան տօնը նշուեցաւ արքիւ, ի դիմաց Ս. Պատրիարք Հօր Տ. Կիրակի Վարդ. եւ Պ. Կարպիս Հինդլեան, շնորհաւորական այցելութիւն տուին Բագրիս Իսպ. Ընդն. Պ. Հիւսպատիս, Նոյեմբ. 11, Կիրակի ժամը 11 30ին:

ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը, Տեղեկ ժողովի Նոյեմբեր 12ի նիստին մէջ տուած որոշման համաձայն, Լանգիայայ շնորհից Ժառ. Վարժարանիս ներքին Տեսչայ Հոգ. Տ. Կիրակի Վարդ. Բարսեղեանի, գնահատելով անոր անխնայ ծառայութիւնը:

ԶԱՒԷՆ ՍՐԵԱԶԱՆ

Կ. Պոլսի նախկին պատրիարք, Զաւէն Սրբազան, որ օղակախութեան համար Ռուսական զացած էր Պաղեստէն, խորհրդակցութիւններ ունեցած էր Ռուսական Ս. Պապարկ Յուսիկ Արեւելահին հետ Հայաստանեայց եկեղեցւոյ ներկայ վիճակին վրայ, եւ Պաղեստէն վերադառնալու առթիւ յաւակեալ եկաւ Երուսաղէմ, Ամեն. Ս. Պատրիարք Հ. Տաղաթելու համար իրենց խորհրդակցութեանց արդիւնքը:

Զաւէն Սրբազան Երուսաղէմ մնաց Նոյեմբ. 13-20 եւ այժմ Պաղեստէն հասած է արդէն:

ԱՆԿԼԻԲԱՆ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ

ԱՌԱԳ ՍԱՐԿԱՆԱԳՆԵՐԸ

Նոյեմբեր 18, Կիրակի առաւօտ, Երուսաղէմի Անգլիկան Մայր եկեղեցւոյ մէջ, Գեր. Մէկնէս Եպս. Աւագ Սարկաւագութեան աստիճանին բարձրացելով իր երկու քահանաները, որոնց մին Հայոց բարեկամ վեր. Հայր Պրոսպեր, Այս հանդէսին հրաւիրուած էին Երուսաղէմի հոգեւոր պետերը: Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր կողմէն ներկայ էր Պրոսպեր. Փախանորդ Գեր. Միքայիլ Եպս. Աղաւնուն, Հոգ. Կիրակի Վրդ. Իսրայէլեանի հետ:

Իսկ Կ. Պոլսի նախկին պատրիարք Զաւէն Սրբազան, եւ Բարդէն Սրբազան, իբրեւ բարեկամ ներկայ էին: Կիրակեանեան եւ Միքայիլեան զատարաններու Սարկաւագութեան եւ ներկայ գտնուեցան այս հետաքրքրական հանդէսին: Անգլիկան եկեղեցւոյ մէջ Սարկաւագութիւնը վարչական կարեւոր դեր էր մը, եւ ոչ թէ պարզ հոգեւոր աստիճան մը: Երկու քահանաներ սարգաւագութեան հոգեւոր աստիճանը ստացած են արդէն իրենց քահանայական ձեռնադրութենէն յառաջ. Իսկ Աւագ Սարկաւագութեան բարձրանալով անոնք կը զստանան, այսպէս ըսենք, իրենց եպիսկոպոսին փոխանորդները՝ մէկը Պաղեստինի, իսկ միւսը Կիպրոսի մէջ:

Աւագ Սարկաւագներուն առաջինն է Rev. Weston Henry Stewart, M. A., շրջանաւարտ Օքսֆորտի համալսարանէն, Աւագ Սրբի. որդի ինքն ալ, որ Երուսաղէմ գալէն տարի տարի յառաջ, Լոնտոն, Զլախի հին եկեղեցւոյն փոխանորդը եւ զած է, իսկ Երուսաղէմ գալէ հաջորդ մատարանապետը՝ Ս. Փաղաքիս Անգլիկան հասարակութեան, այժմ իբրեւ Աւագ Սարկաւագ, իր իրաւաստութիւնը կը ստարածուի Պաղեստինի, Անգլի-Յորդանան եւ Սիրիոյ անկիւրքան հասարակութեանց վրայ, եւ միանգամայն օգնականն ու խորհրդականն է Գեր. Մէկնէս Եպիսկոպոսին:

Իսկ Rev. Harold Joslyn Buxton, M. A. շրջանաւարտ է Քէմպրիճի համալսարանէն եւ տարիէ մը ի վեր հովիւն է Նիկոսիոյ (Կիպրոս) անկիւրքան հասարակութեան, հիմա Աւագ Սարկաւագը կ'ըլլայ Կիպրոս կղզիին, Հայր Պրոսպեր Անգլիոյ մէջ վարած է այլեայ հոգեւոր պաշտօններ եւ ասին մըն ալ եղած է Ռանդուլֆի (Պորտա) եւ Կեղեցիին մատարանապետը: Մեծ պատերազմէն յառաջ եւ հաջորդ քանիցս այցելեց Կովկաս. Լորտ Մէյլը Ֆրեմոն որբանիւն գործին մէջ Հայաստան շատ գործուն գիւտ եւ կատարեց, աշխատեցաւ Մանկանց Պաշտպան Ֆրեմոնի մէջ, եւ հիմա ալ կ'անդամակցի Սիւրիոյ մէջ Հայոց Տեղաւորման Յանձնաժողովին, եւ Աւագ Սարկաւագ ըլլալէ երկու օր հաջորդող Զաւէնի Զաւէնի յիշեալ Յանձնաժողովին գործակցելու համար:

Հայր Պրոսպեր քանի մը դիրքեր զբաղեցրած էր Պաղեստինում եւ Կովկասի վրայ: Հայ ժողովուրդին բարեկամն է, եւ կ'աշխատի հայերէն սորոյնու, մանաւոր դասեր առաւ հանգուցեալ Թէոֆիլէն, երբ Քորֆու էր Հ. Պրոսպեր. եւ անգամ մը անկիւրքան եկեղեցականներու ուխտաւորութեան հետ, երբ ներկայացաւ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր, յատին տառաջով զբաղած հայերէն ուղեք մը կարգացաւ: Հայր Պրոսպեր երկու հայ որբեր հովանաւորած է իր ծախքով եւ զանոնք զբաղեցրած է Լոնտոնի ժողովարանի աստուածաբանական դպրոցը, որոնց մին, Պրն. Պրն., այս տարի շրջանաւարտ եղաւ մեծ յաջողութեամբ, եւ քանի մը օրէն Երուսաղէմ հասած կ'ըլլայ արդէն, մէկ կողմէն ուսուցչութիւն ընելու. Ժողովարանաց Վարժարանին մէջ եւ միւս կողմէն հայերէն սորոյնու եւ Հայոց եկեղեցւոյ վերաբերեալ նիւթեր ուսումնասիրելու նպատակով: